

Protokół z XV posiedzenia Komitetu Monitorującego Program Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027
27 stycznia 2025 r., Warszawa

ROZPOCZĘCIE POSIEDZENIA

Posiedzenie Komitetu Monitorującego otworzył Przewodniczący Komitetu – Pan Jan Szyszko, Sekretarz Stanu w Ministerstwie Funduszy i Polityki Regionalnej. W spotkaniu uczestniczyli członkowie, obserwatorzy, przedstawiciele KE oraz osoby na zaproszenie przewodniczącego Komitetu. Porządek posiedzenia stanowi załącznik nr 1. Lista osób uczestniczących w posiedzeniu stanowi załącznik nr 2.

STAN REALIZACJI PROGRAMU FENIKS

Pan Dyrektor Orliński, Dyrektor DPI, IZ FEnIKS, zaprezentował stan realizacji programu, m.in. w zakresie ogłoszonych naborów, wniosków o dofinansowanie, zawartych umów o dofinansowanie. Podkreślił, że w Program FEnIKS zamknął 2024 rok z dobrymi wynikami w zakresie podpisanych umów o dofinansowanie oraz złożonych wniosków o płatności do Komisji Europejskiej. Przyspieszenie w realizacji programu, jakie miało miejsce w końcu ubiegłego roku, jest nadal widoczne. Ogółem zawarto 228 umów z wkładem UE w wysokości 31,1 mld zł, to jest już ponad 35% budżetu. Przedstawiono Komisji Europejskiej wydatki kwalifikowalne w wysokości 7,2 mld zł, co pozwoli na uzyskanie refundacji opiewających na 5,8% dostępnych pieniędzy w programie.

Od ostatniego posiedzenia KM FEnIKS, które odbyło się 11 grudnia 2024 r., zostało ogłoszonych osiem nowych naborów wniosków na kwotę 3,2 mld zł dofinansowania. Dotychczas łącznie ogłoszono 110 naborów z budżetem 82,1 mld zł.

Kontraktacja na koniec 2025 r. powinna wynieść ok. 59 mld zł, co będzie stanowić prawie 70% dostępnego budżetu FEnIKS, z czego 28 mld zł w samym bieżącym roku. Na koniec 2025 r. zgodnie z planami przyjętymi dla wszystkich programów, certyfikacja będzie na poziomie ok. 17% alokacji programu.

Pani Anna Tołubińska, Zastępca Dyrektora DPI, IZ FEnIKS, omówiła wybrane wskaźniki szacowane na podstawie umów, jak również dane dotyczące wskaźników produktu i rezultatu zaplanowanych do realizacji w programie FEnIKS. Poinformowała, że stan realizacji wskaźników jest adekwatny do kontraktacji środków w poszczególnych obszarach.

Prezentacja IZ FEnIKS dot. stanu realizacji Programu stanowi załącznik nr 3.

Projekt zmiany Programu Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027

Pani Joanna Gajda-Sobieszczańska, IZ FEnIKS, przedstawiła prezentację dotyczącą zmiany Programu Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-

2027. Omówiła uwagi zgłoszone do projektu zmiany programu oraz sposób uwzględnienia lub przyczyny odrzucenia, zgodnie z prezentacją, która stanowi załącznik nr 4.

DYSKUSJA:

1. Pani Oksana Zikuna, koordynatorka FEnIKS w Komisji Europejskiej, poprosiła o informację jakiej inwestycji lotniczej dotyczy proponowana realokacja 7 mln EUR z transportu lotniczego do nowego priorytetu dotyczącego pomocy technicznej.

Pani Katarzyna Zielińska-Heitkötter, Zastępca Dyrektora DPI, IZ FEnIKS, zapewniła, że żadnemu projektowi lotniczemu nie jest ograniczana alokacja, tylko przesuwane są oszczędności z naboru, gdzie beneficjenci nie wykorzystali całej puli przewidzianej na ten konkurs.

2. Pani Oksana Zikuna, KE, poprosiła o przedstawienie powodów, dla których zdecydowano o pozostawieniu wsparcia placówek POZ dotkniętych skutkami powodzi w celu polityki IV, który dotyczy reformy ochrony zdrowia, a nie przeniesiono ich do celu szczegółowego RESTORE, który dotyczy reagowania na skutki katastrof naturalnych. Zapytała również o powody usunięcia z tekstu programu zapisów o planowanym wsparciu szpitali psychiatrycznych poprzez przeprofilowanie oddziałów monospecjalistycznych w oddziały wielospecjalistyczne.

Pani Joanna Gajda-Sobieszczańska, IZ FEnIKS, poinformowała, że aktualne wsparcie na rzecz POZ realizowane jest w formule projektu grantowego. Przesunięcie wsparcia POZ do priorytetu RESTORE musiałoby skutkować wyłączeniem pewnej części alokacji z realizowanego już projektu grantowego w celu wyboru nowego projektu grantowego z przeznaczeniem na wsparcie POZ z obszarów powodziowych. Konieczne byłoby również przeprowadzenie kolejnych, czasochłonnych działań związanych z uruchomieniem nowego projektu grantowego, takich jak wybór operatora projektu grantowego, przeprowadzenie naboru POZ etc. W celu usprawnienia i przyspieszenia realizacji wsparcia, postanowiono w ramach obecnego projektu grantowego wyłączyć pewną pulę alokacji na realizację takich inwestycji.

W odniesieniu do wykreślenia zapisów o wsparciu procesu przeprofilowania szpitali psychiatrycznych, Pani Małgorzata Iwanicka-Michałowicz, Zastępca Dyrektora Departamentu Oceny Inwestycji w MZ, poinformowała, że w ogłoszonym naborze nie złożono ani jednego wniosku o dofinansowanie takich projektów. Zapewniła natomiast o dalszym wspieraniu reformy psychiatrii na niższych poziomach referencyjnych (I i II) i zamiarze przesunięcia wsparcia na te obszary interwencji.

3. Pan Wojciech Włodarczyk, Komisja Europejska, poinformował, że IZ FEnIKS otrzymała uwagi dotyczące usunięcia wsparcia odnoszącego się do dokumentów przygotowawczych Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie w ramach gospodarki wodnej (działanie 2.4) i chciałby się dowiedzieć, czy IZ FEnIKS dysponuje listą takich projektów, które mogłyby być dofinansowane w ramach tego działania. Pytanie wynika z zapisów Umowy Partnerstwa odnośnie derogacji art. 4.7 Ramowej Dyrektywy Wodnej.

Pani Marta Barczewska, Dyrektor Departamentu Inwestycji i Renaturyzacji PGW WP, poinformowała, że projekty będą zgodne z zapisami Umowy Partnerstwa oraz zgodne z unijnym prawodawstwem i nie będą wymagały derogacji art. 4.7 Ramowej Dyrektywy Wodnej.

4. Pan Grzegorz Chocian, Polskie Towarzystwo Gospodarcze, nawiązał do swoich poprzednio zgłaszanych uwag, dotyczących dopuszczenia modernizacji budowli hydrotechnicznych na śródlądowych drogach wodnych, ponawiając przy tym apel o przemodelowanie kryteriów wyboru projektów. Zaznaczył też, że brak przeprowadzenia soos projektu zmiany programu uniemożliwi ocenę tych inwestycji.
5. Pani Ewa Mikos, Konfederacja Lewiatan, odnośnie propozycji rozszerzenia katalogu inwestycji wspieranych w ramach celu szczegółowego 2.5 o finansowanie up-gradów systemów zarządzających obiektami odpowiedzialnymi za przygotowanie i produkcję wody pitnej i użytkowej, poprosiła o doprecyzowanie w jakim obszarze możliwe jest finansowanie tego rodzaju projektów.

Pani Joanna Gajda-Sobieszczańska, IZ FEnIKS, wyjaśniła, że finansowanie tego rodzaju systemu możliwe jest do wsparcia w ramach celu szczegółowego dotyczącego gospodarki wodno-ściekowej. Natomiast w ramach RESTORE wspierana jest tylko odbudowa, a kwalifikowalne są elementy, które uległy zniszczeniu.

6. Pani Marta Wiśniewska, Instytut na rzecz Ekorozwoju, dziękując CUPT za organizację spotkania dot. transportu wodnego śródlądowego, podtrzymała swoje stanowisko dot. sprzeciwu dla zmiany w tym obszarze. Poinformowała, że wg informacji, które ma, CUPT nie otrzymał zaktualizowanych fiszek projektowych i projekty nie zostały zidentyfikowane, a tym bardziej ocenione. Dwa projekty wśród nich były podstawą do dyskusji do przygotowania kryteriów śródlądowych. Wskazała dalszą gotowość do monitorowania tego procesu.
7. Pan Jarosław Wiśniewski, MRiRW, podkreślił zasadność wykorzystania podejścia terytorialnego przy ukierunkowywaniu środków inwestycyjnych, tj. koncentrację ich na obszarach, na których zjawisko ubóstwa energetycznego występuje w

największej skali. Podejście terytorialne jest bardziej efektywne, ponieważ łatwiej jest wyznaczyć dla konkretnego obszaru wskaźniki czy parametry, takie jak np. poziom dochodów, co ma istotne znaczenie dla lepszego ukierunkowania inwestycji służących ograniczaniu ubóstwa energetycznego. Zaproponował wprowadzenie systemu preferencji dla lokowania inwestycji na obszarach dotkniętych zjawiskiem ubóstwa energetycznego.

Pan Marcin Janiak, Zastępca Dyrektora Departamentu Funduszy Europejskich w MKiŚ, stwierdził, że w przypadku kryterium dotyczącego sieci ciepłowniczych zjawisko ubóstwa energetycznego jest trudne do uchwycenia. Istnieje uzasadniona obawa, że może ono w takiej postaci utrudnić możliwość aplikowania o środki na realizację projektów w ww. obszarze.

8. Pan Wojciech Szymalski, Instytut na rzecz Ekorozwoju, wskazał na brak informacji nt. wysokości środków finansowych przeznaczonych na projekty przygotowawcze PGW WP, oraz z którego obszaru będą przesuwane środki na ten cel. Brak tych informacji uniemożliwia głosowanie nad przyjęciem uchwały w sprawie zmiany programu.

Pani Joanna Czajewska, IZ FEnIKS, wyjaśniła, że na projekty przygotowawcze w ramach działania 2.4 (kategoria interwencji 58) przeznaczone będzie 12 mln euro, czyli ok. 50 mln zł. Środki na ten cel przesuwane będą z kategorii 60 (w obrębie priorytetu II, EFRR). Alokacja byłaby przeznaczona na dwa cele: na same projekty przygotowawcze oraz być może na projekt inwestycyjny PGW WP w zakresie renaturyzacji rzeki Odry przy współpracy z organizacjami pozarządowymi.

9. Pan Wojciech Szymalski, Instytut na rzecz Ekorozwoju, wskazał na niejasno sformułowane brzmienie wskaźnika odnoszącego się do liczby budowli hydrotechnicznych, które nie wskazuje, czy dotyczy wszystkich budowli w całym kraju, czy przebudowanych, zmodernizowanych. Zwrócił się z prośbą o sprecyzowanie zapisu przed głosowaniem nad uchwałą w sprawie przyjęcia zmian do programu.

Pani Hanna Bałos, IZ FEnIKS, zacytowała definicję wskaźnika *Liczba budowli hydrotechnicznych na śródlądowych drogach wodnych*. Jest to wskaźnik dot. infrastruktury tzw. punktowej, który jest dodawany do Programu w ramach procedowanej aktualnie zmiany. Wyjaśniła, że zakres rzeczowy wspieranych obiektów, które będą monitorowane w ramach wskaźnika wynika z Rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budowle hydrotechniczne i ich usytuowanie. Zgodnie z Rozporządzeniem, wskaźnik stosuje się przy budowie i przebudowie obiektów hydrotechnicznych. Przepisy polskiego Prawa budowlanego nie definiują pojęcia modernizacji, której uwzględnienie we wskaźniku było postulowane w ramach

zgłaszanych uwag, a jedynie pojęcia budowy(w tym też np. rozbudowy) lub przebudowy.

SPRAWY RÓŻNE i podsumowanie posiedzenia

1. Pani Anna Tołubińska, Zastępca Dyrektora DPI, IZ FEnIKS, powołując się na zapisy regulaminu Komitetu Monitorującego, przedstawiła informację nt. kosztów związanych z obsługą Komitetu Monitorującego FEnIKS w 2024 r.

Następnie głos zabrał Pan Paweł Buc, Zastępca Dyrektora DPI, IZ FEnIKS, i przekazał informacje nt. liczby i wartości zawartych umów dotacji celowych oraz szczegółów w zakresie stawek jednostkowych. Udzielił również informacji o wynikach weryfikacji sprawozdań, w tym wskazał na najczęściej występujące błędy o charakterze formalnym, rachunkowym oraz merytorycznym.

2. Pani Ewa Buczkowska, IZ FEnIKS, przedstawiła krótką informację na temat działań komunikacyjnych prowadzonych przez Instytucję Zarządzającą FEnIKS. W ramach działań zrealizowanych w 2024 r.: kontynuowano realizację newslettera *Rozejrzyj się!*; przeprowadzono szkolenia dla pracowników instytucji w systemie FEnIKS oraz szkolenia dla beneficjentów programu; przygotowano publikację: 20 projektów na 20-lecie Polski w UE; we współpracy z CUPT oraz Fundacją Prokolej zrealizowano warsztaty towarowe dla przewoźników. Wydarzenie było również okazją do inauguracji naboru projektów intermodalnych w FEnIKS. Powiedziała również o współpracy z beneficjentami operacji o znaczeniu strategicznymi – utworzono Grupę roboczą ds. promocji operacji o znaczeniu strategicznym, podczas której omawiane są doświadczenia w promowaniu projektów. Dodatkowo poinformowała członków Komitetu o planowanej wysyłce pełnej informacji na temat działań realizowanych przez instytucje pośredniczące i wdrażające programu FEnIKS w 2024 roku¹.
3. Pani Sylwia Depczyńska-Wilk, MKiŚ, przedstawiła prezentację dotyczącą dokumentu „Aktualizacja oceny ex-ante w zakresie inwestycji dotyczących poprawy efektywności energetycznej niezabytkowych budynków użyteczności publicznej w ramach programu Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027 (FEnIKS) z obligatoryjnym wykorzystaniem formuły EPC/ESCO”. Brak dyskusji. Prezentacja MKiŚ stanowi załącznik nr 5.
4. Pan Jarosław Orliński, IZ FEnIKS, przedstawił harmonogram posiedzeń KM na 2025 r. (stacjonarne, w siedzibie MFIPR):
 - 27 maja 2025 r.

¹ Sprawozdanie zostało przekazane 27 stycznia 2025 r. na adresy mailowe członków KM.

- 23 października 2025 r.

PRZYJĘTA UCHWAŁA – ZAŁĄCZNIK NR 6

Uchwały przyjmowane są zwykłą większością głosów, w obecności co najmniej połowy członków – **kworum wynosi 23 osoby**.

UCHWAŁA NR 2/2025 Komitetu Monitorującego Program Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027 z 27 stycznia 2025 r. w sprawie przyjęcia zmian do Programu Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027

- w głosowaniu wzięły udział 32 osoby uprawnione do głosowania, za przyjęciem 26, przeciw 3 osoby, 3 osoby wstrzymały się od głosu.

ZAŁĄCZNIKI:

1. Porządek posiedzenia
2. Lista uczestników XV posiedzenia KM FEnKS 2021-2027
3. Prezentacja Instytucji Zarządzającej FEnKS dot. stanu realizacji Programu
4. Prezentacja Instytucji Zarządzającej FEnKS dot. zmiany Programu
5. Prezentacja Ministerstwa Klimatu i Środowiska (analiza ex-ante dla ESCO)
6. Przyjęta uchwała